

VII. ÉVFOLYAM.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

1913. 21. szám.

Budapest, május 25.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona

Félévre - - - 6 korona

Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Egy bonyolult öngyilkossági eset.

A H. Gross-féle Archiv után. Magyarra átdolgozta: * * *

Elég gyakran fordulnak elő olyan öngyilkossági esetek, melyekben az eset körülményei, a bulla körül talált állapot eleinte azon gyanút ébresztheti, hogy nem öngyilkosság, hanem talán gyilkosság történt. A bulla hatósági bonczolása, valamint az alapos nyomozás azonban ezt a kérdést rendszeresen hamarosan tisztázza fogja.

Az alábbi esetben ez azonban nem történt meg; sőt az eset tisztázása érdekében szükséges volt, hogy dr. Popp törvényszéki vegyész és gyilkossági ügyekben szakértő segítségével vétessék igénybe, mert a halál oka minden kétséget kizárólag már nem lévén megállapítható, a rejtélyes mellékkörülmények a halott fia ellen terelték a gyanút, ki ellen anyagyilkosság súlyos gyanuja alapján elfogatási parancs is bocsáttatott ki.

Az ellene felmerült gyilkosság gyanuja alól csak úgy szabadult meg, hogy dr. Popp — saját kijelentése szerint — azokat a néma tanukat szólaltatta meg, melyek az öngyilkosságot bebizonyították.

Az eset a következő:

H. 32 éves földmives és ennek 25 éves feleségénél élt a hét év óta nős férfi anyja, a 70 éves özv. H.-né. Egy hat- és egy három-éves unoka is van a háznál. A vagyon csekély.

H. nősülés után kölcsönvett pénzen emeletes házat épített, mely az azon a vidéken szokásos három szobából, konyhából és a dohányszáritó padlásból áll.

Az öreg asszony szobája a lakáson keresztül vezetó folyosó jobb oldalán fekszik és ajtaja a folyosóra nyílik; a házaspár szobái (egy lakó- és egy háló-szoba) a folyosóról balra fekszenek.

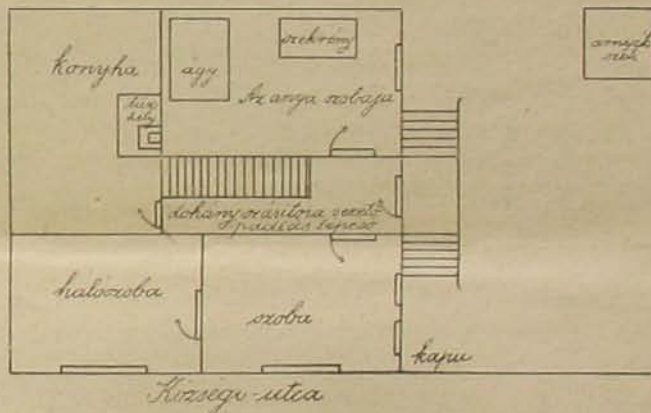
Az öreg asszony szobájának egyik fala mentén fölfelé a dohányszáritóra vezet faburkolatban a 16 fokos lépcső.

Miután ebben az esetben a helyszín igen fontos szerepet játszik, a lakás egyszerű vázlatát itt ismertetem.

H.-ék házában már évek óta napirenden voltak a civakodások.

H. ugyan elég szorgalmas volt és úgy a hogy boldogult is; de a házépítéshez 4000 K kölcsönt vett fel, mely összeg kamatait most fizetni egyszerűs mint anyja emiatti zsörtölődését is elviselni volt kénytelen, mert az

öreg asszony a házépítést mindég ellenezte volt. Állandó ütköző pontul szolgált az is, hogy H. nem tudta anyját arra bírni, hogy azokat a földeket, melyek még férje után az ő tulajdonában maradtak, fiára irassa, ki rendszer keresete mellett jövedelmének fokozása végett még napszámba is volt kénytelen járni. Bár a fiatal asszony az anyóshoz képest túl fiatal volt, de mert 19 éves korában ment már férjhez, az' öreg, veszekedő természetü, igen pontos asszonytól kifogást nem fogadott el.

A szomszédok a fiatalok áldatlan viszonyainak okát abban vélték feltalálni, hogy: «nagyon sokáig él az öreg asszony». Miután az anyának, illetőleg anyósának önálló jövedelme nem volt, közös háztartásban élt a fiatalokkal és sokszor — bár látszólag indokolatlanul — elégtelen élelmezés miatt panaszkodott.

Szeptember 16-án kijelentette az anyós menyének, hogy ezentul saját maga fogja élelmezni magát és a közös etkezéseken ezután nem is vett többé részt. 18-án az anyja, 23-án meg a fia jelent meg a község házában, hol osztozkodás miatt kérték a jegyző közbenjárását; H. ezen kívül még azt is követelte, hogy kényszerítsék anyját arra, miszerint azon munkáért, melyet ő legénykorában nála közel 15 éven keresztül végzett, évi mintegy 140—220 koronát most utólag visszamenőleg fizessen neki meg. A községi jegyző mindkettőjüket ügyvédhez uszította.

Szeptember 24-én az öreg asszony egy szomszédos boltban pálinkát vásárolt és ott keservesen panaszkodott, hogy majd nyolcz napja már, hogy nem evett semmit;

STOWASSER JÁNOS osztrák és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője, az Orosz és a szabadságharcos Rákóczi tárogató felfalója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Ótőrház-utca 2. Aljántja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák és elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyzék minden hang-

ferjével levő nővérénél ugyanazon a napon öngyilkosságról tett említést: «a mostani sorsát már nem bírja tovább».

Fia azt mondta 24-én három paraszt előtt, kikkel vagyonának eladása tárgyában érintkezett, hogy «ez így már nem megy tovább», mert meguntta már az ottani életet, máshol akar megtelepedni.

Szeptember 24-ének esti óráitól fogva az öreg asszonyt többé már nem látta senki.

Ilyen volt H.-nál a családi viszony; erről a faluban mindenki tudott s ez a rossz viszony az öreg asszony halála után hivatalosan is megállapítást nyert.

Szeptember hó 26-án délután 4^{1/2} órakor H. — ki körülbelül egy negyed órával előbb jött haza egyik szomszédjával a mezőről — átment W. polgármesterhez és kérte őt, hogy jöjjön át hozzá, mert baj van, ő nem szeretne egyedül maradni. W. atment és az öreg asszony szobájába nyíló ajtót félig nyitva találta; az ágy előtt a padlón egy igen nagy, látszólag friss vértöcsa és abban egy teljesen véres sarló volt látható. Az öreg asszony nem volt sehol. A szomszéd, H. és még két, idelátogatott ember átkutatva az egész lakást és minután az öreg asszonyt nem találták sehol, felszólították az eltűnt asszony fiát, hogy menjen fel a padlásra s nézzen ott körül. H. engedett a felhívásnak s a lépcsőn felmenve, annak felső harmadáról benézett a nyitott ajtón s azt mondta, hogy: «itt sincsen»; de a lentálló biztató szavaira aztán egészen felment és felérve lekiáltott: «Itt áll: jöjjön fel valaki».

W., ki H.-t követte, ezzel együtt az öreg asszonyt felöltözve, a kémény mellett felagatott dobány mögé felig elrejtve, egy gerendára erősített kötélen lógva találta, úgy, hogy a hulla mindkét lábhegye a földre ért, mi azt a benyomást keltette, mintha az öreg asszony a kémény mellett állana.

A halottkém a hullát hamarosan levágta s megállapította, hogy a hulla már teljesen kihűlt és merevedni kezd. A hulla feje és kezei teljesen véresek voltak, a bal kéz csuklóján, az ütőer felett egy mély vágott seb, ezenkívül a fejen is több, párhuzamosan hátulról, előre és lefelé irányuló, vágás- és ütészzerű sebek voltak láthatók, melyek azonban nem hatoltak mélyre.

A hullát levitték és az ágyra fektették. A halottkém azután felmosta az ágy előtti nagy vértöcsét; közben az ágyfej feletti részen, a párna alatt egy teljesen véres horotvát és egy közörlökövet talált. Eközben hazajött a mezőről az elhunyt menyje is, a kit a szomszédok értesítettek az esetről; a helyszínen őt addig nem látta senki.

W. ezután értesítette az esetről a csendőrséget. A kivételnyolt járőr megállapította, hogy az öreg asszony halószobáján kívül az egész házban sehol sem látható vértöcsét, hogy kiváltképen a folyosón, valamint a dohánypadlásra vezető lépcsőn és magán a padlásán, de külön-

nösen azon a helyen, melyen az asszony felakasztva találtatott, a legesekebb vértöcsét sem volt látható.

Ha az öreg asszony lent a szobában, hol igen sok vért veszítet, öngyilkossági kísérletet követett el, rejtélyes, hogy a jelentékeny vérvesztés és súlyos sebesülés miatt, hogyan jutott a 70 éves öreg asszony még a meredek lépcsőn fel a padlásra és hogyan volt képes magát abban a nehéz helyzetben még fel is akasztani és pedig úgy, hogy fej- és kézsebeitől egy csepp vér sem folyt ki.

Feltéve, hogy lent a szobában valaki meggyilkolta volna az öreg asszonyt — a mi a sebek és az eszközök különbözősége mellett nem látszott kizártnak — mindenestre holtan vagy haldokolva fel kellett őt vinni a meredek lépcsőn és ott felakasztani. De ebben az esetben is igen különös és megmagyarázhatatlan marad a vértöcsék teljes hiánya. Tettesként itt mindenestre legalább két személy jöhetett tekintetbe, mert egy személy az asszony testét csak nehezen, feltétlenül azonban csak akkor szállíthatta fel a lépcsőn, mikor az még az ízületekben hajlékony, tehát még meleg volt. De akkor viszont a hulla még nem vérezhetett ki egészen, és így annak a padlásra való hurczolása közben — legalább a tettes vagy tettesek ruháin — vértöcséket kellett volna hátrahagynia.

Az egyik tettesnek balkezesnek kellett lennie, mert a bal kezesuklón a vágott seb balról jobbra húzódtott, úgy, a hogyan azt csak egy jobbkezes öngyilkos, vagy egy balkezes támadó egyén okozhatja.

Az összes körülmények tehát oda mutattak, hogy idegen egyén tettesként nem jöhetett tekintetbe, mert az az asszonyt nem hurczolta volna fel a padlásra és különben is úgy az öreg asszonymál, mint az egész házban nem volt semmi ellopni való; egy erkölcstelen merénylet pedig az asszony koránál fogva és az orvosi vizsga eredménye szerint is kizártnak volt tekinthető.

Ezekután még csak a hozzátartozók maradtak hátra. Itt első tekintetre büncselekményre elég sok az indítók. Az öreg asszony túl sokáig élt! A bekéltenség az utóbbi napokban még jobban kiélesedett és olyan kijelentések is estek, melyek most már felette gyanusáknak látszanak.

Ezek következtében a házastársak — mint a tett elkövetésével gyanúsítottak — részletesen ki lettek kérdezve.

Mindkét gyanúsított egyén egybehangzóan előadta, hogy az eset lefolyásáról tudomásuk nincsen.

A férfi előadta, hogy kérdéses napon reggel őt órákor egy szomszédjával a mezőre ment dolgozni s egész nap kint is maradt. Délután három óra tájban hazafelé indult és utközben, mintegy 500 lépésnyire a falutól, beszelt a feleségével is, ki ugyancsak mező munkával volt elfoglalva és felszólította őt, hogy most már ő is iparkodjék hazafelé. Négy óra tájban ért haza, azt

Ha fáj a feje⁷ ne tétovázzzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perca alatt a legmakacsabb migrént és fejfájást elmulasztja. — Ára K. 1.20. — Kapható minden gyógyszertárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítással.

Részlet a renaissancekori gipsz-öntvények terméből.

Részlet az antik szobor-gyűjteményből.

A szépművészeti múzeum szobortermei.

megelőzőleg azonban két koresmában néhány pohár sört ivott meg.

H.-nak reggeli öt órától délután három óráig tartott távolléte tanuk által beigazoltatott. H. előadta, hogy a ház kívülről volt elzárva; midőn a folyosóra lépett, az öreg asszony szobájába vezető ajtót nyitva találta és futólag a szobába tekintve, észrevette a vértócsát, mire azonnal és a nélkül, hogy a szobába lépett volna. W. szomszédjáért ment, kivel közvetlenül azelőtt együtt jött haza a mezőről.

Az ágyban talált borotvára vonatkozólag azt állítja, hogy tudomása szerint a házban borotva nem volt, ő maga nem borotválkozik személyesen, hanem a borbélyhoz jár (beigazolva) s így nincs is borotvája. Azt, hogy atyjának lett volna egy borotvája, nem tudja, arra azonban emlékszik, hogy az is borotváltatta magát. (Szintén beigazolva.)

A közsörüköre vonatkozólag előadja, hogy anyjának volt egy ily kőve, melyet sarlójának élesítésére gyakran használt. A sarló a házhoz tartozik.

H. felesége megerősíti urának öt órakor történt elmenetelére vonatkozólag tett vallomását, ő maga körülbelül délelőtt kilencz óráig a háztartásban és a gyermekekkel volt elfoglalva, anyósát az nap nem látta. Az öreg asszony a multheti ezivakodás óta — ellentétben addigi szokásától — mindig bezárkózott szobájába s napközben nem mutatkozott. 8—9 óra között anyósának szobájában olyan zajt hallott, mintha az a padlót söpörte vagy törölgette volna. Mielőtt kilencz órakor hazulról távozott, ha akart nyitni anyósának szobájába, de az ajtót bezárva találta.

A hat éves fiúcska, ki a ház elhagyása előtt még egyszer az udvaron levő illemhelyre szaladt s onnan anyja után az utra sietett, azt mondta ennek, midőn őt elérte: „Most nagymama mégis csak kinézett az ablakon”. A gyermek erre vonatkozólag kikérdeztetvén, ezt egyszerű, szavabibető módon megerősíti; a gyermek betanítása kizártnak tekinthető.

II.-né délelőtt 11 óra tájban jött a mezőről haza és körülbelül egy óráig otthon maradt. A teljes lábasokon és a vizes edényeken észrevette, hogy valaki időközben babrált azokkal és azokból ivott is. Az öreg asszony szobája azonban 11-től 1-ig állandóan zárva volt. Úgy a hazatérkezéskor, mint az eltávozáskor megnyomta anyósa szobájának a kilincsét, távozáskor kopogott is az ajtón, de belülről nem hallatszott életjel. Hazulról — a kapu bezárása után — egy órakor a gyerekekkel együtt ismét kiment a mezőre. Férje ott négy óra tájban megszólította; midőn öt óra körül ő is haza akart már menni, egyik szomszédja azt a hirt hozta, hogy anyósa felakasztotta magát.

A borotvára vonatkozólag az asszony férjével egyhangzóan nyilatkozik, ő sem látott ilyent a házban, ellenben anyósa sok lim-lomot őrzött a szekrényben,

melyet senkinek sem mutatott. Ha összegezzük a házastársak vallomását és hiszünk is nekik, akkor csupán arra az eredményre jutunk, hogy az öreg asszony reggel kilencz órakor még élt, kilencz és 11 óra között minden valószínűség mellett a konyhába ment, honnan tejet és vizet hozott magának és délután egy óráig még a belülről bezárt szobában volt; hogy milyen állapotban, az nincs eldöntve; de akkor semmi esetre sem volt még halott, mert — öngyilkosságot feltételezve — csak később ment fel a padlásra.

Ha a házastársak vallomásaival szemben bizalmatlannok vagyunk, úgy csak az asszony által előadottak időszéri szerinti sorrendjének helyességében lehet kételyünk, mert a férjnek hazulról való távozása, a mezőn való időzése, valamint hazajövetelének ideje is tanukkal bizonyítva van.

Ha ő lenne az öreg asszonyon elkövetett büntett tette, úgy azt csak reggel öt óra előtt hajthatta volna végre. Ezzel ellentétben áll azonban — egészen eltekintve a kis fiúnak vallomásától, mely ugyan valótlan is lehet — először is azon körülmény, hogy a d. u. 1/2-5 óra tájban előtalált hulla épen csak merevedni kezdett, az asszony tehát legfeljebb 2—3 és nem közel 12 óra óta lehetett halott, másodsor pedig az, hogy a hullát akkor csak a fiatal asszony szállíthatta a padlásra, a mi azonban igen valószínűtlen, mert erre a fiatal asszonynak nem lehetett elég testi és lelki ereje.

Mint esetleges tettes tehát még csak a fiatal asszony marad hátra. De itt is csupa rejtély előtt állunk. Mindenesetre kell, hogy a ruházatán vérnyomok legyenek, bárhogyan is történt az eset. Az ezirányú vizsgálódás azonban úgy a férjnél, mint a feleségnél teljesen eredménytelen maradt.

A házastársakról nyert személyes benyomás — hogy ez is felemlítessék — nem mondható rossznak; a férj lelkiállapota ugyan egy kissé nyomott, lehangolt volt, ez azonban annak a következménye is lehetett, hogy a faluban mindég nyiltabban és határozottabban őt vádolták anyjának meggyilkolásával; a feleség lelkiállapota férjénél valamivel szabadabb volt. Személyes benyomások persze igen bizonytalan dolgok és csak a legnagyobb óvatosság mellett értékesíthetők.

Ilyen körülmények között a hulla boncolása lett elhatározva, mi az alábbiakat eredményezte:

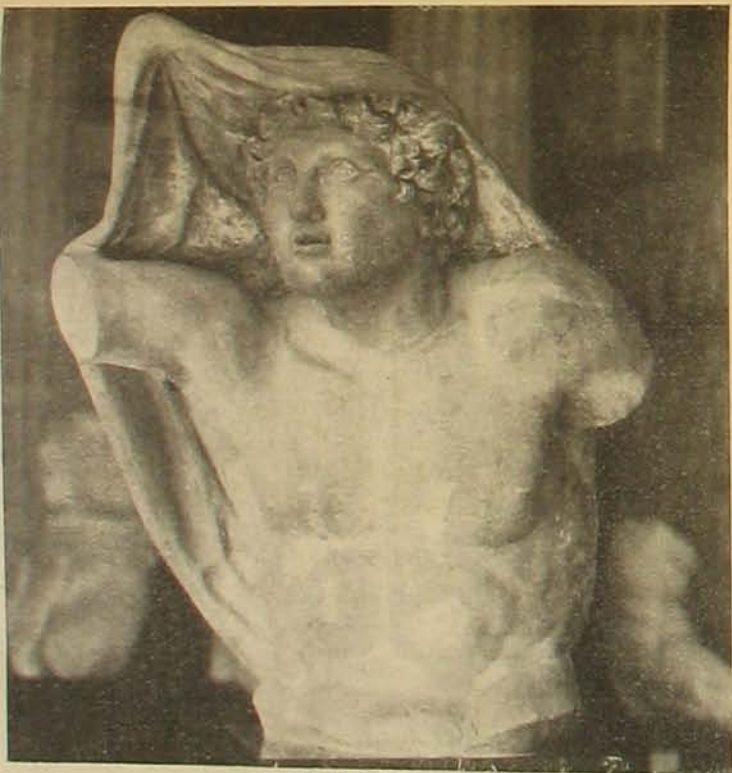
a) A hajzattal borított előfej közepén nyolcz hátulról előre húzódó és meglehetősen erő kifejtése mellett okozott ütött-vágott seb, melyek 4—6 1/2 cm. hosszúságban a fejbőrt átmetszik, a koponyacsontot azonban nem sérlik. Nem volt megállapítható, hogy önesonkitűséről, vagy idegen kéztől eredő sebesülésről van-e szó. Szerszámként szobájában talált sarló jöhetett tekintetbe.

b) A bal alkar mellaó oldalán, a kézcsukló felett egy sim, éles szélű és középen mélyített 4 1/2 cm. hosszú, vágott seb, mely a főütőeret is megsértette, de keresztül

BUTOR

készpénzért v. részletfizetésre legjuttányosabb áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

Niobida.

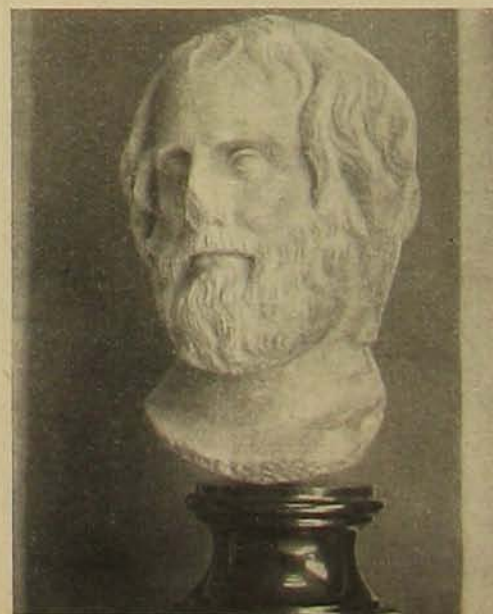
Aphrodite-fej.

Római férfi-fej.

Női fej Athénből.

Euripidos arcképe.

nem vagt. Látszólag nem származott a szabesülés verekedésből és feltételezhető, hogy ezen sebnél az élesebb borotva használtatott szerszámként.

1) A nyakon egy vízszintesen hátra irányuló, meg lehetős mélyen a bőrbe hatoló, kekes-vöröses színű kötéllyom, mely batul csak igen keveset emelkedik. A kötéllyomban nincs véraláfutás és a nyelvcsont sérültlen.

Hosszas tárgyalások után az orvosok abban állapodtak meg, hogy:

1. A fejsérülés (a) felületes természetű és senmiesetre sem okozhatta a halált.

2. Határozottan nem lehet azt állítani, hogy a halál a megsérült ütőóron át történt elvérzés következtében állott be, hanem, hogy

3. feltételezhető, hogy a halál akasztás következtében beállott megfuladás által idéztetett elő.

Azt, hogy a vérnyomok a lépcsőn, valamint az akasztás helyén hiányoznak, hol pedig a kötél megerősítése alkalmával az öreg asszony mindkét kezével, tebat a megbesülttel is dolgozott, az orvosok úgy magyarázzák, hogy az ütőérből való vérzés a vér megolvása következtében állt, mi az orvosi gyakorlatban elég gyakori eset. 80% valószínűség szól egy — mindenestre igen különös mellékkörülmények között történt — öngyilkosság mellett. Esedleges kételyeket a bonczolás által sem lehet eloszlatni.

Az ügyészség,nél túlsúlyban voltak a kételyek, minek következtében H. ellen gyilkosság alapos gyanuja miatt elfogatási parancs adatott ki. Ugyanakkor felkérte dr. Popp, törvényszéki vegyész és gyilkossági ügyekben is szakértő, hogy ezen eset kinyomozásánál, illetőleg az újbóli helyszíni szemle megejtésénél nyújtson segítséget.

Ezen kérelemnél főképen az jött tekintetbe, hogy az öreg asszony fia — kit a lakosság leplezetlenül auyagyilkosnak nézett — igényt támaszthat arra, hogy az esetben, ha az ellene irányuló gyanu alaptalan volna, ez lehetőleg sürgősen és kételyeket kizáró módon, nem pedig csupán bizonyíték hiányában beszüntetett eljárissal állapítsák meg.

Az eljárás biztosítása érdekében az öreg asszony hullája őrizot alá véteett és az egész haz minden részében bírságilag lepecsételtetett.

Az első helyszíni szemlénel részt veti dr. Popp, valamint az első bonczolást eszközölt egyik orvos is.

A bizottság munkáját az eddigi eljárás legrejtélyesebb pontjánál kezdte meg, t. i. annak a kérdésnek a megvilágításánál, hogy miképen lehet az, hogy a földszinti szobát a dohánypadlással nem kötik össze vérnyomok?

Az ezen irányban világító eszközökkel és nagyító üvegek segítségével megejtett legalaposabb nyomozás teljesen eredménytelen maradt.

Sem a szobaajtón, sem a padlásajtón, padláslepcsőn, lépcsőfalon, padláson, annak padlóján, gerendázatán, kötélén és a padláson volt dohánycsomagokon a legcsekélyebb vérnyom sem volt található.

Az asszony magassága (1.55 m.) éppen elegendő lehetett ahhoz, hogy a kötelet a valamivel 2 m. felüli magasságban — a melyben tényleg lógott is — megkösse.

Itt annak a valószínűsége is mérlegelés tárgyát képezte, hogy ha az asszony ebben a helyzetben, — t. i. hogy a lábai éppen a földet érintették — akasztotta volna magát fel, a legnagyobb valószínűség szerint kötéllal a nyakában egy magasabb helyről (lépcső, lada, gerenda, stb.) ugorhatott le. Ez esetben azonban a halál nem a kötél összeszorulása általi megfuladás, hanem a hátgerince eltérése által idéztetett volna elő. Erre vonatkozólag az első bonczolásnál felvett jegyzőkönyv nem adott felvilágosítást, a bonczolásnál részt vett orvos azonban határozottan emlékszik arra, hogy az öreg asszony hátgerince ép volt. Ha azonban erre vonatkozólag határozott megállapítások válnának szükségessé, úgy a biztosított hulla bonczolása azonnal újból megkezdhető! A bizottság elsősorban azt a magasabb helyet kereste, melyről az asszony esetleg leugorhatott, de olyant nem talált és így ismét egy újabb kérdés előtt állt.

E mellett mindég rejtélyesebb lett, hogy miképen lehetséges az, hogy az asszony mindenestre már akkor megvolt súlyos ütéréseéből egy csepp vért sem vesztett el?

(Vége köv.)

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A természet kalendáriuma.

II.

(Vége)

A nap időjóslo tulajdonságairól legrégibb adatokkal Virgil Georgiconában találkozunk (l. 438) hol ekképen szól a költő róla:

Magasan fenn a nap, mely sohasem hazud,
Idők járásáról híven jósolni tud.
Ha álmos arcczal két s bosszus-kedvetlenül,
Ha arcán lomha folt, vagy szürke felleg ül,
Ha ködhomályon át küldi ságárait
S farkat fényt hintva szét, erőtlen megtörik.
Boros időt s esőt remélhetsz biztosan,
Mely a termésnek és nyájnak kárta van.

Viszont Máté evangéliumában (XVI. 2. 3) a kelő és nyugvó nap színére nézve is találunk időjóslati vonatkozásokat. Krisztus mondja itt: „Mikor estve vagyton, ezt mondjátok: Tiszta idő lesz, mert az ég veres, és reggel ezt mondjátok: Ma háborgó idő lesz, mert a szomorú ég veres.” Tehát a nap veressége nagy általánossággal befolyással bír az időjárás megváltozására; de hogy milyen irányban, az egészen a körülményektől függ. Egy milánói közmondás szintén elismeri, hogy ha reggel a nap veres, eső kössül, ám ha a nap nyugtan veresedik ki az ég, ez épen ellenkező-

Ölje meg

De vigyázzon,

VETERINÁRIA DROGERIÁBAN, BUDAPEST, LÓNYAY-UTCZA 18/b. SZ.

a gazdaságában és háztartásában nagy károkat okozó egereket és patkányokat! hogy hasznos állatát meg ne mérgezzék: 5197

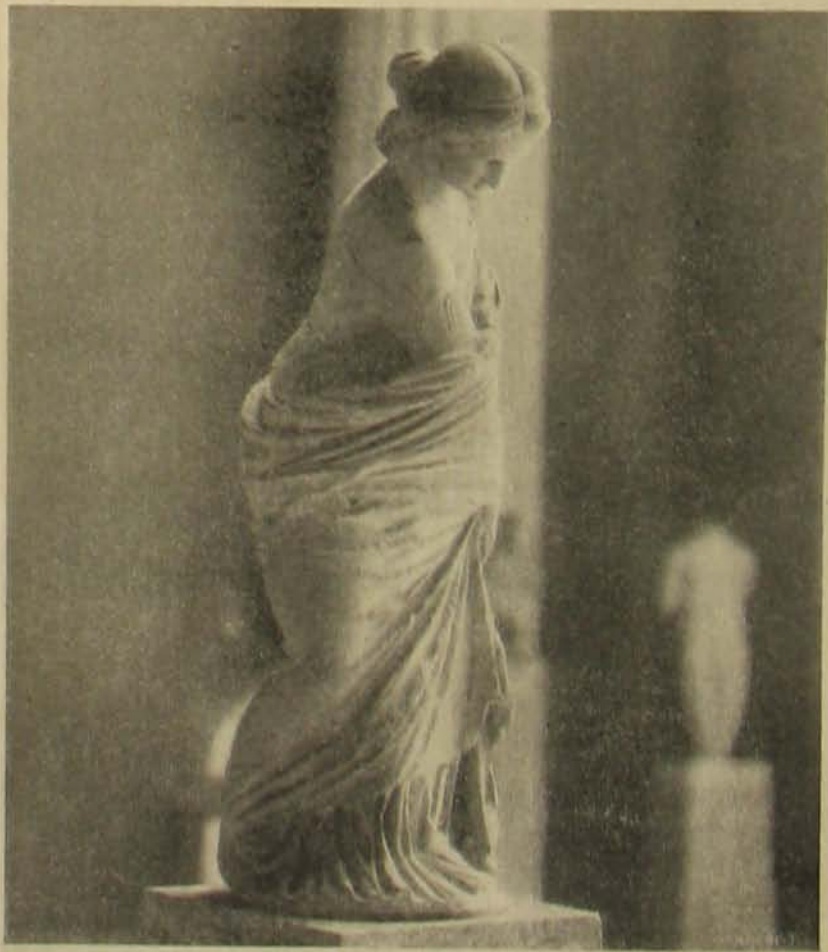
A Morrattin

a mezel és házi egerek és patkányok közötti pusztító beteg-ártalmatlan. — Megrendelhető a 5197

Egy holdra elegendő egérritó ára 3 korona 50 fillérbe kerül. — Irjon egy levelező-lapot.

Görög férfi.

Fiatal nő, Praxiteles stílusában.

A szépművészeti múzeum szobortermel.

leg szép időre mutat, azért mondja a máltai: „ha a nap veresen áldoz le, tartsd készen lovadat.” Talán érdekes lesz tudni, hogy ezzel is egészen ellenkező felfogás uralkodik a cseh népnél.

Mikor a nap keltét köd előzi meg, ezt általában kedvező előjelnak tartják, csak Virgilnek nincs bizalma az ily napkeltekhez, mikor „Auróra félig nyitott szemmel és beteges sápadt arczeval üdvözli az eget”. Az is elterjedt babona, hogy ha az idő akkor változik, mikor a nap a déli ford lóba lép, ez legalább tizenkét óráig eltart. A nap nyugta esőt hoz, ha bágyadt; szelet, ha felhős; szép időt, ha tiszta és ha aranyszínű. Csak ha egész a zenithig veti vissza sápadt veres fényét, mutat szélviharra és zivatarra. Mikor a nap sugarai a felbökön keresztül hosszú csíkokban látszanak, a nép képzelme mintegy hosszú csöveknek képzelet ezeket, melyek segítségével a nap a tengerből szívja fel vizét. Megfelel ez Virgil „bibit ingens arcus”-ának, és bármilyen gyermekes hiedelem is, megvan az az alapja, hogy a napnak azt a működését érzékelteti meg, melynek következtében a vizgőzöket magába vonja s esővé dolgozza fel.

Azt, hogy az idő a holddal együtt változik, tudvalevőleg igen okos emberek is hiszik, habár a tudományos meteorologia ki is mutatta, hogy egy szó sem igaz abból. Mindamellett oly elterjedt e vélemény, hogy foglalkoznunk kényszerít kisé a hold és az időjárás között lenni vélt összefüggéssel is. A holdnak szombat napi változása és a vasárnapi holdtölte nagyon rossz előjelként vétetik sok helyt és különösen vizek áradását helyezi kilátásba. Ellenben szerencsés körülmény s szép időjárás záloga, ha a holdujság hétfőre esik. Franciaországban a hold pénteki változását tartják különösen bajjósálatúnak. Szokták bizonyos értelemre magyarázni azt is, ha a hold fogyásában szarvaival fölfelé vagy lefelé áll. Mikor a hold halaványan söt, nedves idő áll küszöbön, ha pedig vörösen söt, szél. Ezt már Virgil megjegyzi Georgikonában (430—31). Fényes és fehér holdvilág állandó szép idő jele.

Ha a holdnak „udvara” van, jele, hogy eső készül. Továbbá mondják, hogy ha egy bónapban két holdtölte fordul elő, nagy víz és áradás várható.

A légköri villamosság sajátos rendesen némely állatokra is oly hatással vannak, hogy megérzik a közelegető időváltozást, s kéj- és fájdalomérzetekkel néha kifejezést adnak ennek, még mielőtt látható jelei mutatkoznának az idő változásának. Így a kutya igen jó barometrumnak tartatik. Ha esőt érez, álmos és egész napon át alszik; változik az idő akkor is, ha füvet eszik, a földön hengergőzik és kapar. Az alföldön biztosan szép időre következtetnek, ha a kutya az udvaron szabad ég alatt hál, de esőre, ha éjszakára fedél alá húzódik. A lónál sokan észlelhették, hogy vihar alkalmával, még mielőtt a villám lecsapna, egész testében összerázkódnak.

Jó időpróféták a macskák is: dorombolásuk, tüszkölésük esőt jelent, szintúgy ha az asztal lábait kapargatják. Spanyol vénasszonyok, mint olvassuk, a macska szőre fényességéből is szép időre tudnak következtetni, különféle útleírások pedig beszélik, hogy a tengerészek egy macska vizbefulasztásával remélnek kedvező szélhez jutni. Esőt jelez, ha a macska nagyon húzódik a tűzbelyhez vagy lábait nyalogatja és mosdik. A verőfényes tavaszi délelőttökön falrepedésekből, kőmálladé-

koból seregestől előtóduló szabóbogár, vagy isten tehene szép piros hátával bizonyos jole a szép tavaszi idők beálltának. Vannak aztán rovarok, melyek egészen más, mint az időre vonatkozó jóslatokban bírnak tekintéllyel. Csak a kedves kis katóbogarat említjük ezek közül, mely a lányka kezére szállva, alkalmat ad kíváncsisága kielégítésére.

Katiczabogár repül el,
Merre visznek férjhez?

vagy pedig:

Katiczabogár repül el,
Jön az anyád kötéllel,
Tüzes korbáccsal.

S a merre a fényes bogárka repül, arra viszik a leányt is férjhez.

Ha a disznó szalmát hord óljába, ha a csorda röfögve szalad haza, mindkettő rossz időnek jele. Ha a tehén orrlíkait tágitja és a levegőbe szaglász, esőt érez. Ha első lábait nyalogatja vagy jobb oldalára fekszik, változik az idő, s szintúgy ha farkát a sövényhez csapdossa. Ha a jószág összecsoportosul, ha a kosok összetűznek, ha a szamar erősen iázik és füleit hegyezi, mindez biztos előjele az esőnek.

Nagyon sok állat bír még a képességgel, hogy az időt megjósolja, így a földi giliszták, vagy a vakonok, melyről azt tartják, hogy ha a földet túrja, esőt érez, ellenben ha felszínre jön, meleg idő áll be. Ha víz-áradásokat sejt elhagyja a réteket s lapályokat, de vízszajó újra, ha semmi veszély nem háborgatja. A kecske since minden időjós ösztön híjával, mert ha zivatar közeledik, keresi erősen a födelet. A békák brekegése és kurutytyolása is elárulja az eső közeledését; s a gyermekeknek egész élő kalendárium a kézbe vett csigabiga, melytől énekeszerű szavak kíséretében tudakolják az időt.

Csigabiga öltsd ki szarvad,
En is tolom talicskádat,
Te is told az enyimet,

vagy pedig:

„Csigabiga nyújtsd ki szarvad,
Jönnek a tatárok,
Sós kútba vetnek,
Malomkövel lenyomtatnak,
Hujj ki biga, hujj ki!”

Mire aztán szép idő esetében a csiga kidugja szarvait. Megégyeztük, hogy a csiga háza nyílásának elnyálkásodásából is szoktak esőre vonni következtetést.

Eső közeledtére egyszerre távolfekvő hegyek tisztában lesznek láthatók, mint egyébkor, távoli patakok zúgása messze, mérföldekre elhallatszik. Néha a rézcék is nagy zajt csapnak s felrepülni próbálgatnak. A gazdaszony arról is meg van győződve, hogy ha a szikra beleszöklik fazekába, vagy a tűz kék hinggal ég, esőre fordul az idő. Szintúgy, ha a macska háttal ül a tűznek, ha a kakasok, mielőtt elpihennének, kukorikolnak, a majorság nyughatatlan, összekap egymásközt s a szokottnál jobban tollázkodik; ha a pulykák lármáznak, ha a holló korán reggel krárog, ha a fecske alant repül, a minek az is lehet oka, hogy ilyenkor a táplálékát képező rovarok esőt érezve, alantibb rétegekbe szállnak, hogy fedél alá menekülhessenek.

Fölös számmal vannak végül a növények közt is

GUMMI-övszerek, a legbiztosabb :: különlegességek.
francia gyártmányu

Tucatonként 4, 6, 8 és 10 korona.

3 darab próbarendelés 30 fill. levélbélyeg
ellenében is. Tessék árjegyzéket kérni.

Kapható SZÉNÁSI D.-nél
Budapest, IV., Sütő-utca 6.

olyanok, melyeknek időjósoló képességében a köznépek több bizalma van, mint akármiféle tudományos műszerben a világon. Ilyenek, hogy többet ne említsünk, az estike, napraforgó, a folyondár. Némely virág eső előtt becsukja szirmait, más meg örökösen a nap felé fordul, mint ezt Linné is elismerte, reggel napkeletre, délből egyenesen fölfelé, délután nyugat felé, éjjel pedig észak felé. A nyár- és tölgyfa virágzási idejéből is tudnak sokan bizonyos időjárás-tani eredményeket kivonni. Régebben közhit volt, hogy ha a rózsák és ibolyák őszzel is nyílnak, a következő évben valami nagy járvány lesz. Másfelől tudni vélik, hogy a nyári rózsák Mária Magdolna napja után elhervadnak. Jó diótermés kedvező időjárásra mutat, ha pedig októberi levélhullások sok levél marad csüggve szárán s ott fehéredik meg, biztosra veszi, hogy erős tél és sok hó lesz.

*

A titkos irásokról.

Mihelyt az emberek az írásmesterségre rájöttek, egyúttal azon is törték fejüket, miként titkolhatnák el azt az avatatlanok előtt.

A legrégebb s egyúttal legkezdetlegesebb titkos írásmódok egyikét, *Herodot*, a híres görög történetíró írja le. Kiválasztottak egy megbízható rabszolgát, fejét egészen lekopasztották s a szőrtelen fejbőrre írták fel a tudatni akart közleményt. A különös levélhordót természetesen addig odahaza kellett tartania, míg haja ismét megnőtt, ekkor aztán útnak bocsátották, szükség esetére azonban az ellenség gyanúját tévútra vezető, szinleg titkolt utasításokkal is ellátták. Ha szerencsésen megérkezett rendeltetése helyére, haját ismét lekopasztották, hogy a fejbőrre írt szavakat elolvashassák s az adandó választ fölírhasassák. A visszabocsátás természetesen csak akkor történhetett meg, ha a haj újból megnőtt. Az efféle híradás azonban nem járt valami gyorsan, még ha különben vivője Merkur szárnyaival rendelkezett volna is, mert hát a hajnövekedés időt vett igénybe.

A perzsa királyi udvar egy magasabb rangú államhivatalnokának, *Harpagosznak* szintén efféle eljárásáról van tudomásunk a történetből. Ura Cyrus messzeföldön járt, kinek peleg valami fontos államügyet kellett volna tudomására juttatni. Fogatott tehát egy nyulat, annak bőrén át bevágást csinált s abba rejtette a közölni kívánt jegyzéket. A seb begyógyulása után egy megbízható emberének azzal az utasítással adta át, hogy az állatot magának Cyrusnak szolgáltassa kezébe s egyúttal figyelmeztette a benne rejlő fontos okmányra.

A spártai *Demokrateszról* pedig azt olvassuk, hogy midőn mint menekült Kis-Ázsiában tartózkodott, tudomására jutott, hogy Xerxes perzsa király hadra készül Görögország ellen. Mint görög, tudósítani akarta hazáját a fenyegető veszélyről s hosszas fejtörés után azt a csöfölgést találta ki, hogy vesz egy írásra használt írotáblát. Ezeket az írotáblákat akkor viasszal szokták bevonni s a betűket hegyes íróeszközzel, úgynevezett stylussal karcolták fel. Demokratesz pedig levakarta a viaszt s csak a táblára írta a Spártának szánt tudósítást, mire ismét bevonta viasszal és elküldte. Emberét útközben sehohsem tartóztatták fel, mert a nála levő írotábla viassa egészen tiszta volt. A spártaiak eleinte nem tudták eltalálni miért küldte honfitársuk azt az üres táblát. *Leonidasz*, Spárta királya a csatában hős, neje *Gorg* pedig sok tekintetben leleményes természetű

vala. Most is ő jutott arra a gondolatra, hátha a viasz alatt rejlik valami. Tanácsát követték s az előbb rejtélynek látszott dolog meg volt előtök fejtve. Nem is késtek a fontos hírt Görögországnak tudomására, bozni, hogy idejekorán megtegyék a védelempancsozta intézkedéseket.

Ez azonban még mind nem volt titkos írás, legfőleg csak tapogatózó kísérlet arra nézve; mert a titkos írásnak tulajdonképen az az értelme, hogy az avatatlanok még akkor se tudják elolvasni, ha véletlenül kezökbe kerül is. Ide tartozik már a spártaiaknál használt és *Plutarchosz* által leirt „Skytala”.

„Skytala” első sorban sétatálcát jelent, melyet a spártai világíró hordott, de ennek nevezték azt a két kis egyenlő hosszúságú és átmérőjű tálcát is, melyet háború kitörésének idején készítettek. Az egyik odahaza maradt s a másikat a hadvezér vitte magával. Ha egyik vagy másik félnek valami nevezetes közölni valója volt, hosszú keskeny pergamentszalagot csigaszerűleg tekert a Skytala körül olyanformán, hogy a szalag szélei érintkezzenek, de egymást el ne fődjék. Miután így az egész szalag a tálcára volt tekerve, hosszában ráírták a tudósítást és a tálcáról ismét letekerték, hogy rendeltetési helyére elküldjék. Elolvasni csak az tudta, kinél a tálcza hasonlója volt, mire a pergament szalagot az előbbeni módon kellett felsodorni, mert különben csak szétszórt, eldarabolt, s minden összefüggést nélkülöző szótagokat és szavakat talált.

Ilyenforma volt az a *magyar pásztor-rovás* is, melyet még csak egy pár évtizeddel ezelőtt is szélteben használtak a Duna és Tisza köze baromtenyésztést üző pusztáin. Körülbelül egypár láb hosszú és hüvelyk vastag, simára faragott négyzetes puha fadarabot középen ketté hasítottak, még pedig úgy, hogy a két rész pontosan egymásba illett. Ily összeillesztett állapotban metszeték fel azután a számadásul szolgáló számjegyeket, vagyis a rovást. E pásztor-számadás mindössze öt számjegyet ismert: p. o. | = 1, \ = 5; × = 10; √ = 50; * = 100. A rovás-tálcán az egyik oldal mutatta a bevételt, a másik a kiadást, vagyis pásztor nyelven szólva a szaporodást és fogyást. A rovás alatt a két egymás mellé illesztett darabra történt, úgy, hogy a felrótt számjegy fele az egyik, fele a másik darabra esett s azoknak egyikét a gazda, másikat a pásztor tartotta magánál és így egymást kölcsönösen ellenőrizték.

A „Skytala” azonban nem nyerhetett valami általánosabb elterjedést; mert a fürkésző elme könnyen megtalálta olvasásának kulcsát, mihelyt a sorok egymáshoz illőségének nyomára jutott. Ha például rájött, hogy az értelemre való tekintetből mindig három sort kell kihagyni, az olvasás titka meg volt fejtve, mert csak az első, ötödik, kilencedik, 13-ik stb. sort kellett egymásután olvasni, míg a pergamentszalag végét nem érte, — ezután meg a második soron kellett kezdeni, úgy a harmadikon, s végre a negyedikén, mindig folytatva a hármas kihagyást.

KÉPEINKHEZ.

A Szépművészeti Múzeum szobortermei.

A budapesti Szépművészeti Múzeum újabbán egy üdvöndetes meglepetéssel szolgált az érdeklődőknek. A napokban nyitotta meg ugyanis a közönség számára a renaissancekori szobrászat remek műveiről készített gipszöntvényeknek ugyi terme, a Michelangelo-szoba és

az antikszobor gyűjtemény, amely termék a jelen szá- munk egyik képén láthatók.

A többi képek az ezen termekben elhelyezett művé- szeti munkákat és szoborrészleteket ábrázolják. Másola- tok ezek mind, mert művészi tekintetben még nem va- gyunk abban a szerenés belyzetben, mint a külföld hatalmas és gazdag nemzetei, hogy az emberiség min- den korára kiterjedő szoborgyűjteményünk lebetne s így meg kell elégednünk a másolatokkal is.

Különben is tanulmányi szempontból ép úgy meg- felelnek ezek a jól sikerült másolatok, mintha eredetiek volnának. Mert annak a czélnek, hogy a szobrok sok- siku plasztikusságáról fogalmat alkothasson magának az érdeklődő közönség, e másolatok megtekintése és tanul- mányozása is teljesen megfelel, sőt sok esetben több művészetet nyújt, mint egynémely muzeum rosszul si- került eredetije.

Az antik szobor-gyűjtemény (fej- és mellszobrok) a régi görög és római szobrászat remekeinek másolatai, ame- lyek részben az akkori időben élt egyének, mint Praxi- teles, a legnagyobb görög szobrászok egyikéről és Euri- pides, a legkitűnőbb görög drámairól készültek, rész- ben pedig, mint az Aphrodite jelzésű, az őskori isten- ség egyik tagjának, a tenger habjaiból született Vénus- nak, a szerelem istennőjének, képzeletszülte alakban való megtestesítése.

HIREK.

Megtámadott járőr. Hajzer János őrsvezető ez. őr- mester és járőrtársából állott lontói őrsbeli nyomozó járőrt, május 12-en Tergénye községben, a bíró házá- nál eszközölt kikérdezés közben, Hikkel Lajos és Hik- kel Gyula, testisértéssel vádolt tergenyei lakosok, lefegy- verezési szándékkal megtámadták s a járőr mindkét tagjának fegyverét megragadták. Járőr a támadók ellen kardot használt s azok egyikét könnyen, másikát pedig súlyosabban megsebesítette. A két támadó a kapott sé- rülés után a bíró házától elmenekült s a koresmába futva, az ott talált mintegy 50 főből álló tömeget a járőr ellen fellázítva, azzal együtt a bíró házához vissza- tért s annak kapujában állást foglalva, a tömeg a jár- őrt dorongokkal és kövekkel megdobálta és annak mind- két tagját könnyen meg is sebesítte. Járőr a tömeg ellen, minthogy a támadás felhagyására irányuló í- mértelt felhívásai sem vezettek eredményre, löfegyverét volt kénytelen használni és négy lövést intézve, a tá- madók vezetői közül Hikkel Lajost és Péntes Józsefet találva, súlyosan megsebesítette. A tömeg a fegyver- használat után, a támadással felhagyva, futásban kere- sett menedéket. A támadók kinyomoztatván, a bírósá- gnak feljelentettek.

Dobáló cigányok. Kálóczi András királykutpusztai őrsbeli csendőrt, május 12-én éjjel, Szakácsi község szélén négy cigány mintegy 10 lépésről kövekkel meg- dobálta és bal karján 10 napi gyógytartamot igénylő módon megsebesítette. A cigányok közül három el- menekült, a negyedik pedig a megsebesült Kálóczi csendőr által elfogva, a bíróságnak átadatott. Tettstár- sai után a nyomozás folyamatba teletett.

•A magyar helyesírás szótára és szabályai• című, Horváth Endre által szerkesztett és a könyvpiacon is már megjelent munkáról úgy a nyelvészek, mint a sajtó a legteljesebb elismerés hangján mondtak bírálatot. Így a többek között a «Magyar Nyelvőr» szerkesztője, Simonffy Zsigmond egyetemi tanár, nyelvész tudós így ír: «... Horváth Endre helyesírási szótárát nagyon

alkalmasnak tartom arra, hogy a helyesírásban levő zűrzavar megszüntetéséhez közeledjünk. . . . A szerző tekintettel volt arra az irodalmi nyelvszokásra, melyet az egyes szók írására nézve iróink többsége ajánl és szentesít. . . . Mindezek alapján jó lélekkel mondhatom, hogy Horváth Endre könyve a pártolást minden tekintetben megérdemli.» *Beke Ödön dr.* jeles nyelvész pedig így nyilatkozik: «. . . fáradságot nem ismerve fölkeresette a magyar nyelv teljes szókincsét, a meghonosult idegen szókat, hogy ne legyen oly eset, mikor a kereső hiába fordul könyvéhez. . . . Úgy a szótár, mint az elméleti rész úgy kidolgozva, amilyenre Magyarországon még nem volt példa.» A helyesírás terén mindenkinek utba- igazítást nyújtó, 300 oldalas könyvet, melynek bolti ára 5 korona, a szerzőnél: Horváth Endre, Kisppest, Báthory- utca 48. szám alatt megrendelők a pénz előleges be- küldése esetén 2 korona 70 fillérért kapják.

KÜLÖNFÉLÉK.

Küzdalem a sárgaláz ellen. Mentől jobban terjesz- kedik a febé ember a vad vidékeken, annál inkább kiteszi magát ő is a tropikus égalj legnagyobb rémének a sárgaláznak. Ugyannyira, hogy ez valósággal egyik akadálya annak, hogy ő és kulturája győzelmesen előre- nyomuljon ama kincsek felé, a melyet a föld ott a tá- volban nyújtana, de a miket elhozni életveszedelemmel jár. Néha letelepszene a fehér emberek valahová, a hol a klímát elviselhetőbbnek tartják, de egyszerre csak megjelenik a sárga ragály és nem megzisedeli — ba- nem szinte elhullatja őket, hogy hirmondó is alig ma- rad s az is sokáig megsynli még a gyilkos betegséget.

Pedig művelődési érdek, hogy a kiaknázatlan világot kiaknázza a febé világ. Az államok is tudják, minő nagyfontosságú gazdasági érdek a gyarmati telepítésre vetni magukat. De a hódítás határain mindenütt ott vigyorog a sárga rém, a sárgaláz. Egy kis szunyog az ellenség. Egy kis szunyog terjeszti ezt az iszonyú kórt mint nálunk a közönséges váltólázt. Benne tenyészik ugyanis egy bacillusféle, a melyet a fullánkjal az emberbe beolt és kész a legnagyobb életveszedelem. A sárgaláz ember meg ba megsúrja, fölszívja belőle a kóranyagot és viszi tovább. Ilyen ellenség ellen kell küzdeni. És ma már a francia kormány egészen rend- szeresen föl is vette a harcot, hogy útát nyisson a fehér ember hódításának ott is, a hol a levegőben röpkö- lö a balál. És a dabomeyi állomás most jelentést kül- döött, hogy a győzelem útján balad. Ott egy kolonizáló telep, Nagy-Topo, már nem fél a sárgaláztól. A harc elég nehéz és költséges is. Szunyogokat irtani ott, a hol a lehető legindolensebb benszülöttek szinte édik a tenyészésüket a nagy nemtörődömségükkel. De azért a legszigorúbb tudományos kereséssel megállapították, hol és mikor tenyészik a szunyog. Végigjárta a komisz- szió minduntalan az egyes kunyhókat. Gödröket ásattott a szemétnak, mert a legnagyobb veszedelem a szét- öntött, nedves szemétnak volt. A gödröket azután leön- tötték fertőtlenítő szerekkel. Az egész környéknek min- den olyan fészket kikutatták, a hol a szunyog tenyész- het. Rájöttek, hogy a földhányások napos oldalára szer- reti rakni petéit. Tehát egyenesen építettek neki ilyen földhányást és aztán, mikor megtelepedtek, tüzzel el- pusztították őket. A míg azonban a mocsaraktól nem szabadulhattak, addig a szunyog odahúzódhatott. Te- hát a mocsarakat le kellett csapolni. Szerencsére ez nem volt nagy nehézség és 100,000 frank költséggel el le-

betett a munkát végezni. Csatornázás, tisztán a szunyog miatt! Nem remek képe ez a mai kulturküzdelemnek, a mely a tudomány segítségével így meri és tudja fölvenni a harczt? A kit a legkisebb mulasztáson rajtakaptak, rögtön rabsorsba fogták. A legnagyobb állat és a legkisebb szunyog ellen egyszerre kellett küzdeni. De meg van törve az út, hogy ime, sikerrel szállhat szembe a modern fehér ember az ismeretlen világok kapujánál a legiszonyosabb rémmel is. Várakozáson felüli az eredmény. És most igazán nincs más feladat, mint nyomról-nyomra kiszorítani ezt a remes baczellást.

Ókori családalapítás. Bár az asszonyokat az ó-korban épen úgy adták-vették, mint a rabszolgákat, a házasság erkölcsi és társadalmi jelentőségét a legbarbárabb népfajoknál is ismerték és tudták. A jognak durvaságát enyhítette az erkölcsök szelidsége. S ha paragrafusokba nem is foglalták a nők jogát, a közfelfogás, a szokás védte és oltalmazta őket. Igaz, hogy a nőt gyakran a rabszolga mellett emlegetik, de a patriarkális korszakban a rabszolga típusát nem az Antillák nyomorult szerecsenjében, hanem Homér Eumenésében, vagy a szentírás Eliezerében kell keresnünk. A rabszolga és az úr a patriarkális korban nem voltak egymástól úgy elválasztva, mint például a rómaiaknál. A rabszolga belépve a családba, tagja lett annak, helye volt az asztalnál, résztvett a ház ünnepeiben, áldozataiban. Maguk az istenek, — ez időben a vallás összevegyült a joggal, — kiterjesztették pártfogásukat a rabszolgára, sirja szent volt. A nő eladott férjének, de bármily vad és barbár is ez a szokás előttünk, ez volt az első lépés a polgárisulás felé s itt leljük meg alapját a családnak. A nő megvásárlása nem is ment egészen egyszerűen, ünnepélyességek és szertartások közt történt a dolog, mintegy jelezve, hogy itt e szerződéses etikai és vallási kötelek is vannak. Némelyik helyütt maga a pap szabta meg az összeget, melyet a nőért a férjnek fizetni kell. A férj több nővel birhatott, de közülök csak egy osztozott a férjet megillető tiszteletben. Egy volt az úrnő a tüzbelynél. Ez volt első neje, ifjúságának neje, a bibliai költemények kifejezése szerint. A többiek inkább az első asszonyé voltak, mint a férjé. Ő helyette, mintegy az ő személyében szültek gyermekeket a ház urának. Ugyannyira, hogy a gyermekek mind az első asszonyt tekintették és tisztelték az anyjuk gyanánt. A zsidó fölfogás már sokban emeli a nő tekintélyét. A férj itt már nem vásárolja nejét az apától, hanem egyenesen a leánynak adja a pénzt; a házassági ajándékot. Teljes fölzsabadulást és emberi jogokat azonban csakis a kereszténység ad a nőnek. Isten anyjának imádata mintegy glóriát von minden

nő fejeköré. Az asszony teljes öntudatra való ébredése, egész emberré való válása a keresztény civilizáczió nyugszik.

Imádság Khináért. Néhány hete a kbinai kormány azoknak a keresztény egyházaknak a papjaihoz, a melyek gyökeret vertek Khinában, a következő érdekes üzenetet küldte: „Kérjük, imádkozzanak a most ülésező nemzetgyűlésért; az új kormányért; az ezután megválasztandó elnökért; a köztársaság alkotmányáért; azért, hogy a hatalmas ismerjék el a köztársasági kormányt; hogy országunk békeje tartós legyen; hogy az állami hivatalokat energikus és erkölcsös emberek töltsék be; hogy a kormányzat szilárd alapokon nyugodjék.” — Arra is megkérték a lelkészeket, hogy hassanak oda, hogy más országokban lakó hitsorsosaik is mondjanak buzgó imát Kbináért. A Kbinában élő keresztény lelkészek teljesítették is ezt a kérelmet, a mely aztán főképen Angliában és Amerikában talált megballagattatásra. Így történt, hogy a legutóbbi vasárnapon a maga gondját, baját feledve, egész Nagybrittánia azért imádkozott, hogy odavaló emberek kerüljenek a khinai állami hivatalokba és ebben a fohászzkodásban osztozott Északamerikának és Franciaországnak sok egyháza is. Miután pedig maguk a khinaiak is buzgón imádkoztak a maguk isteneihez, most már bizonyosak benne, hogy semmi oldalról sem érheti őket veszedelem.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

K. S. Senki.

I. A. 000. Majd ha költségfedezetről lehet gondoskodni.

T. B. 080. ez öröme. Csak kipróbálásra lett kiadva.

Érdek. Névtelen levelekre nincs válaszuk.

1885. Igen.

1884. I. Nem számít be.

Törelkvő 1901. Ha tényleg ennyi a szolgálati ideje, akkor kérheti.

00. Völegény. 1. Igen. 2. Ősszel. 3. Közel jövőben nem. 4. Az örösparancsnok engedélye nélkül nem mehet el.

R. 908. 1. Ha átveszik, átélphet. 2. Néhány hónappal előbb adja elő kérését orskihallgatáson. 2. Erre vonatkozólag külön döntés volna szükséges. 4. Bizonytalan. 5. Ozéjút alig fogja elérni.

1878. Esperos.

Tudnivagyó. Szolgálati idejét megszakította.

Duna. Ha beigazollatja, hogy a megszakítás nem az ön hibája, talán beszámítják.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 1.000.000 korona.

Kölsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő leköltése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával). 2. Oly takarékbetét után, melynél a betétevő az 1. pontban jelzett 1. melléki időt ki nem költi, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy felelős és zálogos biztosíték ellenében, juanyos kamattal) mellett. Utalványok, intézkedések és chequek beszedését vállaljuk. Igen mérsékelt költségek felszámításával. Veszünk és adunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

